

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділя і руских свята о год. 6-ій пополудні.

Редация, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

„Праведникам“ „Дѣла“.

(X) В 242 ч. подали ми статью органу кацапско-народовецької консолідації про збори руских народовців в салі Штадміллера у Львові д. 31-го жовтня з деякими нашими замітками. Нині ще раз повертаємо до сеї статі «Дѣла», щоби виказати, скільки там крутанини без всякого льогічного толку, скільки наколочено там гороху з капустою, скільки перфідії і безличности у сих «праведників» консолідаційних.

Передовсім накидає ся «праведний» орган кацапско-народовецької консолідації на п. Барвіньского, за ходжене ніби-то «темними дорогами», що ніби-то він «обслонює ся тайною» і «боїть ся світла». Ні! — «праведники» консолідаційні! Збори не були ніякою тайною — бо-ж з них подано і справозданє і ми не маємо причини боятися світла. А що збори відбули ся у Штадміллера — се наслідки консолідаційного «бстракізму» вашого, котрий довів до розладу в таборі народовців, бо коли ви «праведники» говорите о честі народній — то як-раз та честь народна не позволяла щирим народовцям вязати ся з ноторичними рублевичами і агентами московської поліції, котрих ви собі взяли за «мужів довірія». Задля того і висловив на зборах народовців п. Барвіньский жаль, що наслідком «бстракізму» і нетерпимости сконсолідованих народовців ми мусимо тиняти ся по чужих хатах, бо до «своєї» мають приступ всякі директори відомого «Заведенія» і инші скаляні на честі москвофіли, але лише не народовці — противники консолідації.

«Праведники» консолідаційні, дорікаючи нам ходженем темними дорогами і обслонюванем тайною, мали як-раз в ту саму пору «довірочні збори» спрощені «Народною Радою», де п. Романчук дуже пильно допитував ся, чи нема кого такого на зборах, хто не мав би запрошеня письменно. Чи-ж лише п. Романчук має сей привілей устроювати збори за запросинами?! Чому-ж «Дѣло» не напало на него, що ходить «темними дорогами» і «обслонює ся тайною» і се було-б зовсім оправдане, бо навіть не подано хочби загального справозданя про сі Романчуківські збори! Чому-ж тут допускає ся таке «обслонюване тайною», — може тому, що п. Романчук мусів наслухати ся навіть від найблизших своїх прихильників острих докорів за кацапско-народовецьку консолідацію?! Ось яка то обективність і «праведність» редакторів «Дѣла»! Вам, панове «праведники» хотілось би все змонополізувати під скаляним прапором Романчуківским, однак переконались ви самі на своїх зборах, що мимо вашого «бстракізму» і вашої крутанини люди прозрівають і переконують ся, до чого довела захвалювана і всіми нечестивими способами піддержувана кацапско-народовська консолідація. Ваше «Дѣло» наробило в таборі народовців баламутства понять, котрим ви нам докоряете, що нині своїх народовців скацапїлих самі вже не пізнаєте; — до кого-ж, як не до вас звертає ся закид самодурства і сви-

домого дуреня людей, та упертого нерозуміння фактів. Чи-ж не послугувались «праведники» «Дѣла» умисним затемнюванем живих фактів, або видумками та інсинуаціями, щоби лише закривати свої чисто самолюбні консолідаційні змаганя?!

От хочби факт про Тернопільську гімназію, про котру «Дѣло» і в згаданій в горі статі знов торочить, що ніби то правительство не противилось відкриттю рускої гімназії, а зводить се на вину «кола польського». Хиба-ж не читали «праведники» з «Дѣла» сего, що міністер просвіти опирав ся всіма силами відкриттю рускої гімназії в Тернополі і на предложене Ради шк. кр., щоби з роком шк. 1898/9 відкрити там першу клясу, видав рескрипт, що аж з роком 1900/901 може приступити до відкриття рускої кляси, а доперва під напором «звістних» руских послів, за котрими стояв і весь «Славянський Союз» і «комісія парламентарної більшости» з п. Яворским на чолі, видав телеграфічне розпорядженє відкрити сейчас руску клясу! Чи-ж таке уперте перекручуване очевидних фактів, якими послугує ся «Дѣло», не веде до самодурства і баламутства понять серед рускої суспільности?!

Або чи балаканз «Дѣла» про «забагнене справи правничих катедр в львівській університеті» не є баламутством понятя, коли «Дѣло» думає, що центральне правительство і коло польське рішають про обсаду катедр! Хиба-ж «Дѣло» не знає навіть сих елементарних річий, що університет має автономію і правительство не може ему накинати професорів ані доцентів. От справа заснованя катедр церковно-славянського языка є новим доказом і баламутства і лихої волі «Дѣла». Можна би сподівати ся, що коли Русинам залежить на тім, що-б на львівській університеті було як найбільше руских професорів, то «Дѣло» повинно-б радіти, що «звісні» рускі послі, як оно висловлює ся, старають ся о заснованє такої катедрі і повинно-б попірати сі змаганя. Де-ж там! Принципіяльна політика «Дѣла» вітрить, що ту катедру має дістати «новокурсник» і ну-ж всіма можливими способами виступає проти здійсненя сего домаганя руских послів. А треба додати, що рускі послі дбають про заснованє сеї катедрі позаяк се було також давним домаганем пок. Кардинала митрополита. Сему домаганю сприяє міністер просвіти (отже центральне правительство), а також комісія парламентарна (з п. Яворским на чолі) поперепа між иншими «скромненькими постулятами» се домаганє у центрального правительства. Після непомильної льогіки праведників з «Дѣла», коли і центральне правительство заснованю сеї катедрі прихильне і «коло польське», як оно думає, не противне — повинно-б заснованє легко пійти. Але само «Дѣло» може впевнити ся, що инші чинники рішають. Передовсім варто сконстатувати, що самі Русини, хоч так багато мелють про потребу збільшеня числа руских катедр в львівській університеті, є самі найбільшими своїми ворогами.

Вправді проф. Грушевский на засіда-

ню виділу філософічного заявив ся за заснованем згаданої катедрі, однак «фаховий» професор Русин Др. Олександр Колесса, піддержуваний Поляком Каліною, виступив против заснованя такої катедрі, мотивуючи тим, що він викладає цілість літератури і языка, отже і старословенщину. Очевидно се польським професорам факультету на руку ковінька і они всі пішли за Д-ром Колессою — нової катедрі не потреба, бо борони Боже, міг би єї засісти «новокурсник», а що більше конкурент немилий для Д-ра Колесси. По инших університетах є до того самого предмету по кількох професорів; у нас Русин професор боронить ся всякими можливими і неможливими способами, щоби лише не прибав оден Русин-професор на львівській університет! Хто-ж тут хоче монополізувати, чи ми, чи ваша опозиція і єї «тихі» поки-що прихильники?!

«Дѣло» в своїй праведности і незвичайній дбалости про береженє «народної честі» докоряє «звістним» руским послам, що они належать до парламентарної більшости, в котрій сидить «коло польське» і аргументує шитоною собі льогікою, що коли «гр. Тун прихилив ся до правиці, то мусить робити те, чого правиця хоче — отже для Русинів не зробить нічого, чого «коло польське» не схоче».

Але промовчує «Дѣло» се, що до більшости сеї належить «Славянський Союз», в котрім рускі послі-народовці солідарно звязали ся з Словінцями і Хорватами і що без «Славянського Союзу» нема парламентарної більшости, отже і не можна проти Славянського Союзу а тим самим і против Русинів іти. Тут мусить бути компроміс. Але хоч так великий політик і муж державний, як Бісмарк, висловив ся, що вся політика мусить основувати ся на компромісах, то се не може трафити до великого політичного розуму «Дѣла» — оно безнастанно повтарає популярну фразу — не хочемо компромісів таких, котрі не дали би ся погодити з народною честію, а таким компромісом уважає «Дѣло» компроміс з теперішню більшостию парламентарною, в котрій є також «коло польське».

Отже считаємо праведників «Дѣла», з ким рускі послі мають заключати компроміс — чи з меньшостию? Чи тим способом думає «Дѣло» осягнути які-небудь домаганя руского народа? Для розумних політиків в цілім світі є опозиція лише средством до цілі, средством, щоби дістати ся до парламентарної більшости. Для політиків «Дѣла» є опозиція цілію, они бажать лише опозиції для опозиції, як і їх союзники кацани з ними сконсолідовані, щоби лише ширити і піддержувати невдоволенє. Свого часу п. Романчук дуже одушевляв ся союзом з Чехами, коли они були в меньшости, або також антисемітами. Сконсолідовані народовці якось уміли і се погодити з народною честію, коли на зборах антисемітских у Відні збирали для приїзжих опозиційників з Галичини грошеві жертви. Тепер якось охолонули консолідатори для антисемітів, але відносини до Чехів обернули ся в сліпу ненависть.

Але тепер, коли «Дѣло» має триножну опозицію руску в раді державній, (котра своєю дорогою сидить на трех стільцях і має три а часом і чотири окремі політичні думки), може порівняти успіхи тої рускої опозиції і «звісних руских послів». Чи народна честь і почуте славянське поважає на те, щоби солідаризувати ся з тевтонською обструкцією, з Вольфами і Шенерерами?!

А ще на закінчене одна замітка. Праведники «Дѣла» назвали збори руских народовців «совітом нечестивих» і з емпазою кажуть, що на сей совіт щирі народовці не підуть і за миску сочевиці не продадуть природних і конституційно заборучених прав руского народу до повної рівноправности національної.

На се скажемо, що найменше права мають праведники «Дѣла» називати збори наші «совітом нечестивих» і для себе анекдотувати прикмети «щирих народовців»; ті праведники, що робили і роблять консолідацію з кацапами, «котрих цілі і средства добре відомі з оповіщеної переписки Лебединцева і Аксікова», що запрошували ноторичних московських агентів і шпігунів та доносчиків на «мужів довірія» консолідаційних зборів, що навіть в остатнім виборі в Коломийщині на чолі комітету поставили такого Дудикевича і казали кандидатам посольським зголошувати ся до него! Самі скалялись народну честь, котру все маєте на устах солідаризуючись з людьми, котрі вирекли ся своєї народности і мови, а пішли в найми і за гроші в своїх «изданяхъ» обплвюють і обсьмішують наші народні ідеали і змаганя, як сего доказом збори общества Качковского в Самборі, насмішки з ювілею Котляревського і т. и. і т. и. Ви самі скаляли народну честь, допустивши до того, що московські прислужники киями били руску молодіж за те, що сьміє стояти ще за народними ідеалами. Отже не маєте права говорити о народній честі і виставляти себе її оборонцями. А коли докоряєте нам, що ми за миску сочевиці продали конституційно заборучені права руского народу, то на се не маєте ні одного доказу, се є проста і підла клевета, се ваша щоденщина, а забуваєте о тім, що ви продали народну честь, консолідуєчись з ренегатами і рублевичами, щоби лише приспорити мандат для Романчука et tutti quanti з чисто особистих взглядів. Отже праведне «Дѣло», не вдавай заштитника «народної честі», а мовчи та дши!

Д О П И С Ь.

В Відня пишуть нам під днем 12 го па долиста:

Вчера (в пятницу) покінчив митово-торговельний субкомітет розправи над митово-торговельною угодою з Угорщиною. Правительственне предложене приняте без зміни. А треба знати, що се предложене різнить ся від дотеперішної угоди хіба тим, що в ній австрійське правительство умістило деякі поправки в користь Долитавщини. Нині (в суботу) відбуде банковий субкомітет своє послідне засіданє і покінчить розправи над банковим статутом. Справу валюти і другі реформи грошеві треба буде відложити на слідуючі тиждні. В четвер, 17. падолиста, збере ся вже повна угодова комісія, а предметом розправ буде покінчена митово-торговельна угода. В комісії покаже ся, о скілько сильно думає лівця обструвати? Там засідає 20 тихих і явних обструкціоністів. Там і прояснить ся ситуація і там спізнаєть правительство, чи можливе буде угоду перевести парламентарною дорогою? Плян правительства вам звісний. Оно хоче до кінця падолиста упоратись в комісії з обома предложениями, отже і з банковим, а в грудни внести ті предложения до повної палати.

В субкомітеті порушено з сторони теперішної більшости парламентарної справу подешевлення соли кухонної і денатуралізованой. Рускі, словінські, польські і чеські посли ждали, щоби сіль кухонну обнизити в ціні

до 7 кр. на кильо. Жаданє се не могло увійти в договор торговельний, але буде виявлене в резолюції, котра завізе правительство до акцій в тім напрямі.

З банкової комісії вийдуть дві резолюції, одна що-до приймања застарілих банкнотів через банк і по шести літах від скасованя якогось банкнота; друга що-до приймања довше речнцевих векслів господарских, понад звичайні купецкі та промислові, тримісячні.

Ситуація політична незмінена. Парламентарна більшість держить ся. Лівця на разі розпадає ся. Чи розлад сей потрафить лівця направити? — покаже будучність. Але те замітне, що справа язикових розпоряджень зійшла на другий плян. Вам звісно, що стирійска німецька «Parteilung» веліла всім німецьким послам вернути сейчас до механічної обструкції, та що сей розказ не найшов собі послуку навіть у німецьких націоналів. Націонали заявили дуже виразно, що они не приймають таких розказів від людей, що стоять поза парламентом, а інформації свої беруть з дневників. Націонали були в праві, бо дійсно сьмішним є жаданє, щоби посли були манекінами товариств політичних провінціанальних, котрі з далека всяко можуть оцінювати ситуацію політичну. Аналогічний случай був і в нас, в Галичині, коли всякі віча, «Народна» і «Русская Рада» хотіли зі Львова кермувати політикою і послам руским приписували се або друге під загрозою навіть великої анатемі. Націонали німецькі відкинули проте «die gebunden» Marschroute» градецьких зборів і в більшости ідуть після своєї волі і розуму політичного. Они, як звісно, думають розвести широку обструкцію аж при другім читаню угодових предложень в посольській палаті і тим повалити кабінет гр. Туна. Тільки-ж гр. Тун стоїть мабуть сильніше, як щоби мав уступити перед обструкцією. «Er ist auf alle Fälle geruest» — се вже давно сказав гр. Тун. А маючи за собою солідарну правду і корону, гр. Тун перестоїть сей дощик безпечно під покровом §-фу 14-го.

Я вже писав вам, що коли чие положене є критичне, то лише німецької лівці. Правиці Німці не розбили, самі розпадають ся, зручних політиків посеред себе не мають, а в горі записані як найгірше іредентичними заявами Вольфів і Шенерерів. В міру однакож, як німецька лівця буде ослабати, зростуть сили австрійських Славян. Навіть на случай зміни конституції, Німці не зискають нічого. Противно! З зміною конституції упала би раз на все несправедлива для Славян виборча геометрія Шмерлінга. Славянські посли увійшли би до парламенту ще в більшій силі, ніж до тепер. З сего і зрозуміте, що судьба Славян австрійських лежить нині в руках самих-же Славян. Витривають Славяни на нинішнім становиску, то доля їх взагалі обезпечена. Гр. Тун не носить ся нині з пляном зміни конституції. Але Німці обструкцією своєю можуть чи то гр. Туна, чи яке друге правительство зневолити до такої зміни.

Вкінці додаю ще, що нові банкноти на 50 корон, які мають з слідуючим роком увійти в обіг, не будуть виключно німецько-угорські. На німецькім боці банкнотів будуть уміщені і на писи у всіх славянських языках Долитавщини. Є се заслуга бувшого міністра Білинського. В комісії банкової підняли сю справу посли Странський і Вахнянин проти Гросса і Авшпіца.

Боріте ся — поборете.

Під теперішну пору стало народним кличем: «права рускої мови!». Хоть се не новість — в теорії, але все таки, хто знає заячі серця наших патріотів і мав нагоду переконатися, як спорадично впливали рускі письма до урядів, той скаже отверто, що се — новість в практиці. І як провив всякої новості, деякі уряди, а було їх споре число, віднесли ся неприхильно до того руху. Деякі старости з лихого поняття власної амбіції, що ось то они господарі в повіті і не дадуть собі диктувати прав, другі зі сліпого шовінізму, а нарешті иньші з недостатку знаня руского письма і браку відповідних урядників, чи писарів заvertsали рускі письма і на рускі подая давали польські відповіді. Так само діяло ся і по судах, та дів ся ще і тепер і ще

якийсь час буде оно тревати, доки дотичні функціонари публичні не попечуть ся на власних нерозумних поступках і не придуть до переконаня, що суспільність не є для уряду, але уряди суть для суспільности.

Але щоби прийшло до того, треба, щоби ся суспільність справді відчувала потребу полагжувати свої аґенди на рідній мові, та щоби була сьвідома прав сеї мови. До тепер було се дуже слабою стороною нашої суспільности і оно найбільше параліжувало змаганя цілої акції за права рускої мови. Таж найкращше ілюструє се відповідь долиньського старости болехівському декану о. Йосифови Грабовеньському, коли він представив в старостві ухвалу деканального соборчика що-до виключного уживаня рускої мови в урядових письмах, п. староста сказав: Найлише сьвященники солідарно пишуть по руски, то я з певностию буду відповідати по руски і руским письмом, а злишні будуть всякі ухвали, котрі не ведуть до нічого, бо з тих всіх постанов і рішень руского духовенства такі наслідки, що хто доси писав по руски, той і дальше пише, а хто доси був зрадником в руских справах, тому і ухвали соборчиків нічо не поможуть.

А з другої сторони і ті урядники Русини, кров з крови нашої, кість з нашої кости, вигодувані потом і злиднями нашого народу, що видвинули ся своєю працею на виднійші становиска, забувають на свій сьвятий довг супротив того народу. Для особистих виглядів, котрі найчастійше навіть не сповняють ся і з неоправданой обави перед можливою секатурою своїх приложених-Поляків, вони помітують правами рускої мови, а нерідко і зацурують ся зовсім свого руского походженя.

Ба, що більше, навіть особи, що просто живють з рускої клієнтелі, як адвокати і нотарі Русини не всі обстоюють за тими правами, які ми вже маємо і котрим надати право горожаньства залежить тільки від нас самих. Звісна прецінь у нас річ, що не кожда руска канцелярія нотарияльна має свою руску печатку, ані не всі акта нотарияльні для руских сторін і легалізаційні кляузулї видає в рускім язичі. А так само і не всі адвокати-Русини не подають бодай для руских сторін рускі письма до судів, та не жадають руских розправ. А прецінь так воно не повинно бути, тим більше, що заступаючи переважно рускі сторони, ті особи суть о стільки независимі, що навіть не можуть оправдувати якими небудь, хотьби особистими взглядами такої малодушности і байдужности на загальну, народну справу.

Розуміє ся, що з публичного обовязку, завданем руских часописий є накликувати і заохочувати руску суспільність до виконуваня прислугуючих єї прав. Але вже час, щоби ся суспільність пробудила ся і пізнала, що лише на тій дорозі она може здобути дальші права для себе, пошану у других і власне своє задоволене. Коли ся суспільність не підпре ділом тих відозв і наликів, то они остаточнo вийдуть на борбу з вітраками...

Сьвітлий примір обстоюваня за права рускої мови дає нам наше товариство «Дністер». Своім прямим і консеквентним поступованем оно осягнуло повний успіх в тім напрямі і доказало, що не такий то чорт чорний, як єго малюють, не так то тяжко дійти у нас до свого права, коли справді робить ся стараня о него. Статя, яку нам надіслала дирекція «Дністра», наповнить відродою кожного Русина та так і кличе до рускої суспільности: «боріте ся — поборите!»

В червні с. р. — пригадає дирекція «Дністра» — помістила Ваша поважана часопись статью в справі зажаленя внесеного нашим Товариством до Президії ц. к. висшого Суду краєвого у Львові по причині непошанованя прав руского языка і письма, а навіть подала подрбно 118 фактів, котрі були предметом нашого зажаленя.

На днях одержали ми власне з президії ц. к. висшого Суду краєвого рескрипт з дня 8. жовтня 1898 ч. 11292, котрим не тільки полагджено наше зажалене в спосіб, котрий дає сатисфакцію ображеним чувствам народним за дотеперішнє непошанованє нашої мови і письма ц. к. підвластними судами,—але також засадни-

що спростовано хибні поняття декотрих ц. к. судів о границях урядової мови польської, орікаючи, що «рішучо є блудне утримоване деяких судів, яко би клявзулі гіпотечні і легалізаційні належали до чинностей служби внутрішньої» і будь-то би для того могли для сторін руских бути виготовлені в язиці польскім. Дятого уважаємо не тільки справедливим, але також потрібним подати речений рескрипт Президії ц. к. висшого Суду краєвого у Львові, до загальної відомості через Вашу поважану часопись. Рескрипт сей звучить дословно з захованем язика і правописи урядової так:

«Поданем внесеним дня 5. червня 1898 тут. Президії жаловало ся Товариство взаїмного кредиту «Дністер» на декотрі суди, що:

1) на просьби о виис права заставу, помімо руского поданя і руского скрипту клявзулю табулярну видано в язиці польскім.

2) легалізацію підписів в скриптах виконано в язиці польскім, помімо того, що скрипти і підписи на них були рускі.

3) в декотрих случаях уділено Товариству взаїмного кредиту «Дністер» рускі ухвали написані польськими геть латинськими буквами.

4) після згоду Товариства взаїмного кредиту «Дністер» суди не виконують виписів в язиці рускім мімо того, що поданя і ухвали були в язиці рускім.

Хотий взлядом части сего поданя, іменно що-до язика клявзулі легалізаційної після стислого розуміння річи, збувало Товариству взаїмного кредиту на компетенції до зажаленя, позаяк зажалене се могло би бути правильно внесене лише через дотичну сторону, на котрої жаданя суд підпис легалізував, або через єї вказаного повновластника, мімо тоє жадавав від єїх судів в зажаленю означених оправданя закнених їм неправильностей, в цілі пересвідчення ся, о скілько суди дійсно оминають розпорядженя обовязуючі взглядом уживаня руского язика в справах в зажаленю наведених.

Зі справоздань в наслідок того порученя предложених виходить, що дійсно зайшли у многих зі судів в зажаленю означених неправильности вище під 1, 2 і 3 згадані, що суди єї оправдують будь то переоченем, будь то понианем, що клявзулі табулярні і клявзулі легалізаційні належать до обєму внутрішньої служби і з тої причини мають бути завєгди списувані в язиці урядовім польскім.

В наслідок того видано рівночасно до Начальств судів повітових в Підволочисках, в Збаражжї, в Скалаті, в Новім селі, в Войнилові, в Ярославі, в Борщові, в Лопатині, в Жовкві, в Підгайцях, в Кутах, в Товстім, в Судовій Вишні, до Президії суду окружного в Станиславові, до Начальств судів повітових в Глинїнах, в Тернополі, в Сїняві, в Сокалі, в Городку, в Миколаєві, в Щирцю, в Гвоздцю, в Олеську, в Радимні, в Старім місті, в Яворові, в Дрогобичі і в Винниках, зарядженя відповідні до змісту їх поодиноких справоздань з вїзванем, би перестерігали стисло приписів розл. мін. з 9. липня 1860 ч. 10340. з 5. червня 1869 ч. 2354 з 9. червня 1891 ч. 6033 і 28. червня 1894 ч. 13095 і старанно уникали згаданих переочень, котрі цілком не оправдують оминаня приписів і повинні бути рішучо виключені.

Поучаю заразом ті суди, що-до котрих, після їх справоздань, заходить того потреба, що утримоване, якоби клявзулі гіпотечні і клявзулі легалізаційні належали до чинностей служби внутрішньої, є рішучо блудне, що власне клявзуля табулярна є без сумніву призначена для сторони і уміщена є на підставі ухвали судової виданої в наслідок прошеня сторони, становить отже виконанє тої ухвали, котра в разі внесена прошеня в язиці рускім повинна бути видана по рускі, в наслідок чого, також клявзуля табулярна новинна бути безуслівно уміщена в язиці рускім.

Замічаю дальше дотичним судам, що о язиці клявзулі легалізаційної рішає підпис і жаданє сторони, котрої підпис має бути легалізований, а з котрою суд входить в стичність (Verkehr) без взгляду на тоє, в яким язиці виготовлений є документ, позаяк уміщенє підпису в язиці польскім або рускім містить в собі імплісїте, о скілько сторона иньшого бажаня не вискаже, жаданє, аби власне в язиці підпису клявзуля була виготовленою.

Неправильне ефектуванє рускої ухвали табулярної притрафило ся лише в Тернополі і Винниках а неправильність ту Начальству тих судів виткнено в відповідний спосіб.

Друга часть відповіди ц. к. Президії висшого Суду краєвого у Львові дотикає кількох случаїв наведених в нашім зажаленю (з ц. к. судів повітових в Бібрці, Сїняві, Угнові, Делятині, Мельниці і Копичинцях), в котрих зажалене наше було неоправданє, бо хотий скрипт довжний був рускі і дотичні сторони також рускі, однак сторони не уміли самі підписати ся, а євїдкі покликані до акту підписали їх і себе по польскі, проте в дотичних случаях ц. к. суди були управнені умістити польську клявзулю легалізаційну.

Виходить з того заразом наука, що би особи, до котрих «Дністер» висилає скрипти до підпису, в кождім случаю, где підписуючі сторони не уміють власноручно підписати ся, постарали ся о євїдків, котрі би їх по рускі підписували, бо если самі не будемо стояти на сторожи прав нашого язика навіть в дрібницях, то чужий за нашим язиком не обстане.

НОВИНИ.

— **Комітет для введеня в житє краєвого Союзу кредитового у Львові** просить нас пригадати всім нашим читачам, що би чим скорше приступили в члени того дуже пожиточного Товариства, котре має на цілі зорганізувати у нас всю роботу економічну в користь свого народу, і надсилати свої уділи і виписове для краєвого Союзу кредитового на руки Товариства «Дністер» у Львові. Удїл членській виносить 25 зр., виписове 1 зр.

— **Обуряюче.** Межи иньшими гарними вістями про руску паралельку при низній гімназії в Чернівцях заміщає «Буковина» ось таку: «Як «жичливий» Русинам директор німецько-рускої гімназії Фаветман тактовно собі поступає, на се дав він недавно тому найкрасший доказ. Ото по цілім місті оповідають собі, що п. Фаветман завїзав професорів-Русинів, аби в професорській кімнаті не говорили з собою по рускі, хіба на подвірю... — Не тільки рука, але і серце дрожить, коли записуємо отсю нову обїду, завдану зухвалім чоловіком цілому рускому народові. Сим перевисшив п. Фаветман все, чим доси в своїй національній нетерпимости і загоности супротив Русинів прогрішив ся, а се вже годї стерпіти, хоть би й претерпелив Русинам, коли не загинуло в них почутє національної гідности. На директорске розпорядженє: «Вон з рускою мовою» остає єдина відповідь: «Вон з таким директором!»

— **Парохію** цїсарского поданя в Ізбах надало намістництво о. Іванови Сенетї, дотеперішному грек-кат. парохови в Берестї.

— **Три залізничні катастрофи.** Ц. к. Дирекция залізниць доносить нам: В ночі з 13. на 14-го падолиста с. р. товаровий поїзд ч. 185, не могучи з невислїджених доси причин задержати ся правильно на стації Чорна під Тарновом, переїхав побіч неї і ударив на товаровий поїзд ч. 62, що надїжджав з противної сторони. Стверджено смерть двох осіб з поїздової служби, лекмі ушкодженя у трех гамівничих і около всіім більше або меньше поторочених возів. Рух особовий відбуває ся в Чорній тимчасом посредством пересїданя з поїзду. З причини сего випадку спізнили ся особові поїзди, що приходять до Кракова, а іменно поспішний ранішній прийшов замість о 7-ій доперва о 9-ій і 50 минут, а звичайний поїзд особовий прийшов замість о 5-ій доперва о годині 8-ій 18 минут рано. В протягу дня перешкоди для правильного руху особового будуть рішучо усунені. Доходженє веде ся. *Кольошари* в. р.

Про другу катастрофу доносить Дирекция залізниць таке: Тягаровий поїзд ч. 3174, їдучи в ночі з 13. на 14. с. м. з Черновець до Станиславова, вїхав при густій мразі і обмерзлих шинах надто швидко до стації Марківці, де мав розминути ся з поїздом особовим, що ішов з Львова. Не могучи на час задержати ся, ударив перший поїзд боком на поїзд особовий, причім три вагони почтові і два тягарові перевернули ся, улягши значному ушкодженю. Знищені також чотири дальші вози і локомотива тягарового поїзду. Їдучий поїздом інженер державних залізниць Штернгель має зломану ногу в колїні, а почтовий кондуктор Михайлишин потерпів лекші скалченя. З подорожних одна жєнщина легко потовчена. Випадку смерти нема. На вість о випадку виїхав сейчас в ночі помічний поїзд з лікарями із Станиславова та з Оттинї. Раненого інженера Штернгеля на власне бажанє привезено в асистенції лікаря до Львова на хірургічну клівіку. Подорожні, що їхали тої ночі поїздами ч. 313, 314, 315 і 316 мусїли в Марківцях пересїдати ся. *Шукєвич* в. р.

Трета катастрофа менше грізна від двох перших. На стації Сторожах під Новім Санчом вискочив із шин тягаровий поїзд, їдучий з Тарнова. Три вози перевернули ся. З людей ніхто не візнав ушкодженя.

— **Дефравдація.** В податковім уряді в Мільниці викрито дефравдацію, котрої допустив ся податковий поборець Володислав Єзерскій. Вєї знали єго яко чесного і ревного урядника. Від кількох тижднів лежав він хорий і не приходив до бюра, але й не хотїв видати ключів до каси. В наслідок сего податковий контролєр Станкевич жадавав від староства комісії. На се вїзване прибули староста з Борцева, Мільнер та податковий інспектор і зревїдувавши касу, переконали ся, що недостає 3400 зр. Контролєра усунено від урядованя, а поборця, котрого стан здоровля є грізний, полишено дома.

— **Велику авантуру** виправили в суботу вїдєнські студенти на університеті. Почубили ся студенти-народовці з лібералами-жидами і вкинули тих послїдних за двері.

— **Самоубийства.** В Кракові застрїлив ся на плянтах в білий день Віктор Чайковскій, студент промислової школи. Причиною самоубийства була нещаслива любов. — В Петербурзі застрїлив ся ротмістр кавалер-гардів г-р. Захар Михайлович Льорис-Меліков, син бувшого міністра і диктатора з послїдних лїт панованя царя Александра II. Унаслідивши по вітці значний маєток, протратив єго, а наробивши довгів по уши, не вїдїв иньшого виходу лише в смерті. — В Арадї застрїлив ся капітан 33 п. піхоти Буссер з оба-ви, що не здасть іспиту на штабового офіцера. — В Монте-Карльо відобрало собі житє подружє Brenadeys з Мексику, програвши в шулерні 300.000 франків. — В Тернополі отроїла ся карболовим квасом 17-літна сестрениця езекутора податкового З.

— **Дрібні вісти.** Загальні збори «Львівського Бояна» відбудуть ся в п'ятницю 18-го с. м. в комнатах Рускої Бєсїди у Львові. — Др. Володимир Антонович, лікар з Дрогобича, переселив ся до Стрия. — О. Лев Джулинскій з Лашина передасть з новим роком редакцію «Руского Амвона» в руки о. Юліана Дзеровича, катихита народних шкіл в Бродях.

— **Помер:** о. Николай Левицкій, гр. кат парох з Лагодова, пов. перемішлянського, проживши 78 лїт, по 52 літах свого євясненства, у Львові дня 12. падолиста по довгих терпінях. Похорон відбув ся в понедїлок 14. с. м. на Личаківскім кладовищі.

Телеграми.

Тарнів, 14. падолиста. При залізничній катастрофі на стації Чорна (гляди дотичну новинку), понесли смерть кондуктор, що вів поїзд, Тихальскій, отець 6 дітїй і манїпулянт Бєшак. Тихальскій розшарпаний на кусні: печівка виприснула на віз і там повисла. Бєшакови, вітцєви 4 дітїй, вагон розбив голову так, що зірвав горішню часть чашки і відкрив шокую. Кондуктор поїзду тарнівського Тренєр умирає; має в страшний спосіб поломані руки, ноги і 3 ребра. Надто бракує доси дві особи з залізничної служби. Пять осіб потерпіло тяжкі рани. Вагони творять високу купу поторощеного дерева і залїза. Катастрофа наступила в наслідок того, що машинїст поїзду, їдучого з Тарнова, Людвін, переїхав стацію поза т. зв. Polizeistock так, що ведений ним поїзд вїхав на поїзд товаровий з Дембиці.

Будапєшт, 14. падолиста. Обструкция в угорскім парламенті переходить в анархію. Сподївають ся тут нових скандалів супроти сего, що з міністерства торговлі украдено і скопїовано лист Банфіого до міністра торговлі. В листі просить Банфі о перенесенє одного урядника будівничого, що не був єму на руку. Пос. Іванка хоче використати сей лист до острих атаків на міністра. Надїють ся також бурливих сцен з нагоди внесеня о наданє Банфіому почетного горожаньства столиці. Опозиция хоче втягнути в акцію товпи з улиці.

Вашингтон, 14. падолиста. Кабінет вислав до американських мирових комісарів в Паржі депешу з порученем, що би не вдавала ся в ніякі довші переговори в питаню, чи Филиппини мають перейти під правительство Сполучених Держав. Переговори мають лише відносити ся до часу і способу, як острови мають дістати ся в руки Американців. — В Лондоні суть пересвідчені рішучо, що наради мирової конференції іспанско-американської в Парижі будуть зірвані. Відтак Сполучені Держави заберуть Филиппини силоміць.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
7:40		Янова	6:05		Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		Сокаля і Рави рускої	8:35		Кракова (Відня, Берліна)
8:05		Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45		Янова
8:15		Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50		Кракова (Відня, Варшави)
9:05		Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10:35		Іцкан, Сучави	9:35		Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45		Ярослава, Любачева	9:53		з дв. Підзамче
1:30		Янова	9:55		Белзця, Рави рускої, Сокаля
		Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55		Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1:50		Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:55		Підволочиск, Кієва з дв. головного
2:15		Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		з дв. Підзамче
2:30		Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2:40		Іцкан (Ясс, Букарешту)
		на дв. гол.	2:50		Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
5:00		Козови, Бродів на дв. Підз.			Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,
5:25		на дв. гол.			Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
5:40		Іцкан, Сучави	3:00		Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 30/9
5:55		Сокаля, Белзця і Любачева	4:55		Ярослави, Самбора через Перемишль
Ніч			Ніч		
3:04		з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3:30		на дв. головного	5:20		Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10		Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		Іцкан, Радівій, Кімполонга Сучави
6:10		Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45		Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		Тернополя з двірця головного
9:10		Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39		Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		Сокаля, Рави рускої
9:45		Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		Тернополя з двірця Підзамче
9:55		Підволочиск, Бродів на дв. головного	7:44		Янова
		Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
10:30			10:40		Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
12:15		Стрия, Калуша, Борислава.	11:00		Підволочиск, Бродів з дв. головного
			11:27		з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Гога нічна чсхить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейскій рїхнить ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 26 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, гостель Імперьяль) удїляє пояснєнь в справах залізничних, продає білєти всякого род і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ

депозитовий перенесені до локалю партерового в будинку банків.

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, улица Сикстуска ч. 23. (стара почта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для духовенства і ПП. військових — приймає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 40—52

Зміна локалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з уллиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в всілякі знаряди почавши від найбогатших до найскромніших. Цілі урядженя для покоїв до спавня, сальонів, їдалень і др. — Меблї орїхові, ольхові, чорні, також залїзні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціви низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман,

45—52 ул. Лукасінського ч. 1

Вже появиля ся з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа варєня по руски містить 41 знаменитих зуп. Всї печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі вєшрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печенї з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Галицкїй Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповїдженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповїдженєм,

а всі иньші находячі ся в обїгу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповїдженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповїдженя.

Львів, дня 31 сїчня 1890.

Дирекция.

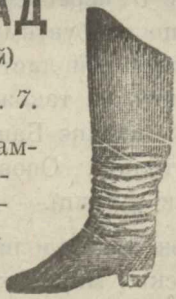
ЛЕВ НОВОСАД

(практикант вїденський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужєску, дамску і дїточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступніших цїнах.

Рівнєж приймає репарациї кальошів. — З провінції вистанє старий оказ на міру. 126 88—140

ЛЕВ ЛОПАТИНСКІЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полотно з хорошими вїтисками 50 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Зиблицевича ч. 18, Львів.

У Львові набуті можна в Ставропигійській книгарні.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотїючи найуспїшнїшої, або астми, навїть дуже завденної і на позір невилїчимої, сей нехай не гербату для хронїчно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Панет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ ЕМІЛІЇ СОКОЛОВСКОЇ

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п. приймає ласкаві замовленя і виконує їх густо-206 вно і по приступних цїнах. НАУКУ КРОЮ удїляє в особїних годинах Замїсцевї панночки приймає на помешканє